

Aleksandri Sõnumid

Oktoober 2005

nr 10 (36)

+

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.

Kristus on ülestõusnud.

Jeesus on karjane.

Piiskop on lammas.

Preester on lammas.

Ilmalik on lammas. Kusjuures ristiinimene ei ole *ilmalik*, sest ta kuulub pühasse preesterkonda Kristuses.

Niisiis, piiskop on lammas, kirjade järgi ülemlammas; ülem, kuid ikkagi lammas. Kõrgemal seisev ja allpool olev juhtlammas. Või oinas? Ei, siiski lammas, Jeesus ei kõnele oinastest, ikka lammastest. Ja lammas teeb *mää*. Lammas ei oska midagi muud teha, kui *mää*. Mää.

Kirjade järgi on piiskop kui kotkas, kes lendab kõrgel ja näeb kõike, perspektiivi. Ta näeb seda, mida maa peal kõndija ei näe. Maa peal lõmitaja näeb asju üksikult ja ei näe tervikut, nagu lendav lammas seda näeb. Lendaval lambal on tiivad ja kullisilmad ja küünised. Lendav lammas seisab kotkavaiba peal, tema sõnnikused küünistega jalad ei sobi tavalisele pinnasele.

Kirjade järgi on piiskop Jeesuse ikoon inimestele. See lendav lammas on Jeesuse esindaja ja Tema Vaimu kandja maa peal. Ja ta teeb *mää*. Ta määgib valjusti, nii et kõik ülejäänud lambad teda tähele paneksid ja järgiksid. Ta on ju pealammas. Või oinas? Mää.

Jeesus armastab oma lambaid ja oinaid. Ta armastab üldse kõiki. Ta hoolib nii kõrg- kui madallammastest, nii

piiskopist, preestrist kui ka nn ilmalikust, sest nad kõik on tema määgivad lambad.

Kristus on tõesti ülestõusnud, pane tähele seda, sa rumal lammas, ja ära lase end pügada igaihel, kes väidab end teadvat tõde. Kui lammas väidab end olevat keegi muu kui lammas, siis on ta ikka üks lammas küll.

Ta on tõesti ülestõusnud, ja kurjust pole enam.

Ta on tõesti ülestõusnud, ja himude vanglaid ei ole enam.

Ta on tõesti ülestõusnud, ja kurjad vaimud, inimeste valvurid himude vanglates, on töötud.

Kristus on tõesti ülestõusnud ja elab!
Aamen.

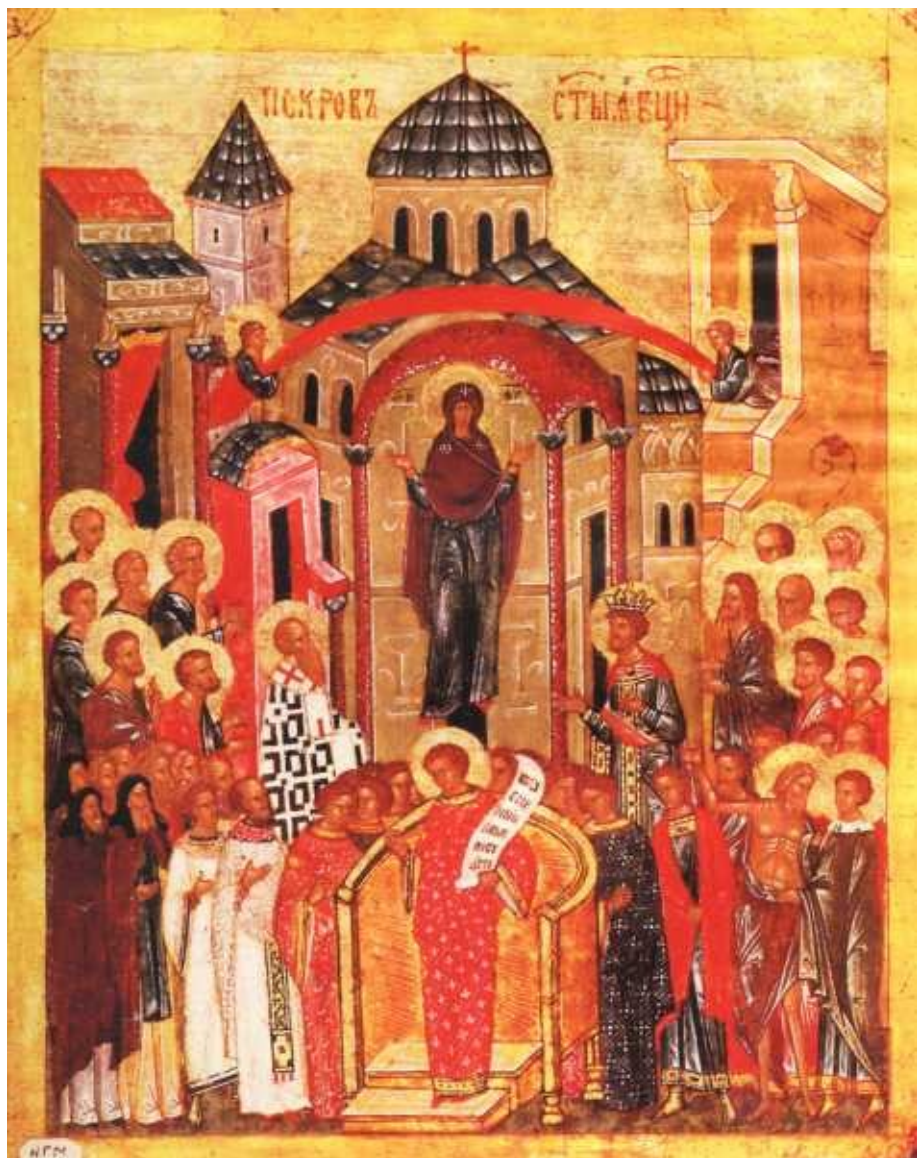
*Teie preester Orenti,
30. sept, 2005
Tartu*

Mää.

Kõigepüham Jumalasünnitaja, päästa meid.

Kõigepühama Jumalasünnitaja kaitsmise püha Austamispäev: 1.oktoober

Kirik on kõigepühamat Jumalasünnitajat alati austanud kui kristliku rahva kaitsjat ja eestkostjat, kes palub oma kaitsva varju all meile, patustele, Jumala armu ja heldust. Läbi aegade on Jumalaema abi näha olnud nii üksikute inimeste kui tervete rahvaste osas, nii rahu kui sõja ajal, nii munklikus eraldatuses kui rahvarohketes linnades. Sündmus, mida Kirik täna austab ja tähistab, tõestab seda Jumalaema pidevat kristlaskonna kaitsmist. 1. oktoobril 911. aastal peeti keiser Leo Targa (või Filosoofi) aegses Konstantinooplis Blacherna Jumalaema kirikus koguöist jumalateenistust. Kirik oli rahvast täis. Püha Andreas Usumeeletu seisis ühes oma õpilase Epiphaniosega kiriku tagaosas. Kell 4 hommikul ilmus rahva kohale ülestõstetud kätega kõigepühama Jumalasünnitaja ja ta käte peal oli lina, mis justkui kaitses rahvast oma varjuga. Apostlitest, vagadest, märtritest ja neitsitest ümbritsetud Jumalaema oli kullaga kaetud purpurriides ja temast kiirgas sõnulseletamatut sära. Püha Andreas küsis nägemuse poole viibates Epiphanoselt: „Kas sa näed, kuidas kõikide Valitsejanna ja Emand palvetab kogu maailma eest?“ Õpilane vastas: „Jah, isa, ma näen seda, ja seisan üleni kartuses.“ Ja seda püha hakati ametlikult tähistama, et meil oleks meeles nii see sündmus ise kui Jumalaema lakkamatu kaitse, millal iganes me kurvad olles tema kaitsvat varju palves ka ei otsiks.

Jumalaema kaitsmine (xv sajand)

Püha apostel ja evangelist Luukas Austamispäev: 18. oktoober

Antiookias sündinuna pühendus Luukas nooruses kreeka filosoofia, arstiteaduse ja kunsti õppimisele. Ajal, kui Issand Jeesus tegi oma maapealset tööd, tuli Luukas Jeruusalemma, kus ta nägi Päästjat palgest palgeste, kuulis Ta õpetust ja oli Tema imeliste tegude tunnistajaks. Tulnud usule Kristusesse, arvati püha Luukas seitsmekümne apostli hulka, kes saadeti evangeeliumit kuulutama. Koos Kleopasega nägi ta ülestõusnud Issandat Emmause teel (Lk 24). Pärast Püha Vaimu mahasaatmist apostlite peale pöördus Luukas tagasi Antiookiasse, kus temast sai apostel Pauluse kaastöötaja, kellega ta rändas Rooma toomaks juutidele ja paganatele kristlikku usku. „Teid tervitavad armas arst Luukas ja Deemas,“ kirjutab apostel Paulus kirjas kolosslastele (4:14). Kristlaste palvel kirjutas ta umbes 60. aastal Evangeeliumi. Pärast suure apostli (Paulus) märtrisurma jutlustas Luukas evangeeliumit kõikjal Itaalias, Dalmaatsias, Makedoonias ja mujalgi. Ta maaliskolm kõigepühama Jumalasünnitaja ikooni, ühtlasi ka Peetruse ja Pauluse ikoonid, ja teda tutvustatakse kui kristliku ikonograafia rajajat. Eaka mehena külastas Luukas Liibüat ja Ülem-Egiptust, pärast seda läks ta Kreekasse tagasi, kus kuulutas oma kõrgele vanusele tähelepanu pööramata innukalt evangeeliumit ja tõi inimesi Kristusele. Püha Luukas kirjutas

Evangeeliumi ja Apostlite tegude raamatu, ja pühendas need Ahaia kubernerile Teophilosele. Luukas oli 84-aastane, kui õelad ebajumalate kumardajad piinasid teda Kristuse pärast ja poosid ta oliivipuu otsa üles. See juhtus Betaanias. Keiser Konstantinose (püha Konstantinose poeg) ajal viidi püha Luukase imettegevad säilmed Konstantinoopolisse.

**Püha apostel Jaakobus, Issanda vend
Austamispäev: 23. oktoober**

Teda kutsuti Issanda vennaks sellepärast, et ta oli õiglase Joosepi poeg, selle Joosepi, kes oli kihlatud kõigepühama Jumalaemaga. Kui Joosep oli suremas, jagas ta oma vara poegade vahel laiali ja tahtis jätta oma osa ka Issandale Jeesusele, kõigepühama neitsi Maria Pojale, kuid Joosepi pojad olid sellele vastu, sest ei tunnistanud teda oma vennaks. Jaakobus aga armastas Jeesust väga ja arvas, et ta võiks oma osa Jeesusega jagada, ning pidas end tõepoolest Issanda vennaks. Jaakobus oli esimesest hetkest peale Jeesuse juures. Vastavalt traditsioonile läks Jaakobus sel ajal, kui Herodes püüdis tappa uut sündivat Kuningat, kõigepühama Neitsi ja Joosepiga Egiptusesse kaasa. Hetkest, mil ta kuulis Kristuse õpetust, hakkas ta selle järgi elama. Räägitakse, et terve elu jooksul ei söönud ta kunagi ei rasva ega õli, vaid toitus leivast ja veest üksnes, ning oli oma elu lõpuni karske. Joosep tegi öösiti sageli palveteenistusi. Issand arvas ta seitsmekümne apostli sekka, ja ilmus talle pärast oma aulist surnust ülestõusmist, nagu apostel Paulus sellest tunnistust annab (1.Kor 15:7). Joosep oli 30 aastat Jeruusalemmas piiskopiks ja valitses innukalt Kristuse Kirikut. Vastavalt Issanda juhistele koostas ta esimese Liturgia, mis oli aga esimestele kristlastele liiga pikk, miska püha Basileos ja püha Johannes Kuldsuu seda lühendasid. Ta tõi palju juute ja kreeklasi kristliku usu juurde,

ning isegi juudid olid hämmastunud tema õigluse üle, andes talle nime Jaakobus Õiglane.

Kui Ananiasest sai ülempreester otsustas ta ühes teiste juudi vanematega Jaakobus kui Kristuse kuulutaja hukata. Ühel päeval Ülestõusmispühade aegu, kui Jeruusalemma kogunes palju rahvast, ütlesid juudi vanemad, et ta roniks üles katusele ja peaks Kristusevastaseid kõnesid. Püha Jaakobus roniski katusele ja hakkas inimestele rääkma Kristusest kui Jumala Pojast ja Messiasist ning Tema ülestõusmisest ja

igavesest taevasest aust. Vihaleatud preestrid ja vanemad tirisid ta katusele alla ja Jaakobus sai kõvasti viga, kuid oli veel elus. Mehed jooksid seejärel tema juurde ja virutasid talle nii tugevasti vastu pead, et ta ajud lendasid laiali. Nõnda siis suri see auline Kristuse apostel märtrisurma ja läks Issanda Kuningriiki. Jaakobus oli 63-aastane, kui ta Kristuse pärast kannatas.

[Tõlgitud teosest: Püha Serbia Nikolai (Velimirovič) 1986. The Prologue from Ochrid. Lives of the Saints and Homilies for Every Day in the Year. Part Four: October, November, December. Tr. Mother Maria. Birmingham: Lázaria Press, pp. 5; 8; 100.]

LUGEJA KIRJUTAB

*Tartu vangla,
vend Serafim*

Kirikuaasta algus - 1./14. september 2005

Üritan jätkata enda vaimulike märkmetega täna alanud kirikliku uusaasta algusest.

Vahepeal on toimunud vangla kirikuelus üks oluline muutus: preester Afrat lahkus juuni algul vanglatöölt ning tema asemel asus 22. augustil tööle uue õigeusu kaplanina Tartu Pühade Aleksandrite Koguduse vaimulik munkpreester Orenti. Olen veendunud, et eeskätt kinnipeetavatest õigeusklikele saab olema tema teenimine siin suureks õnnistuseks. Isa Orenti kavatses siin toimetada Liturgiat igal nädalal! Lisaks sellele tema töögraafikusse jäävatel päevadel veel hommiku- ja õhtuteenistusi, millest (tulenevalt vanglatingimustest) saavad küll osa vaid kõige nõ. innukamad jumalaotsijad, keda pole siin üle paari-kolme inimese, kuid ülejäänutel on võimalik soovi korral kohtuda preestriga hingehoidlikeks vestlusteks individuaalsete väljakutsete alusel. Tänu Jumalale on mul see eesõigus, et võin juba alates möödunud aasta lõpust käia vangla direktorilt taotletud eriloa alusel igal argipäevahommikul kirikus palvetamas. Tavaliselt pääsetakse sinna vaid selleks ettenähtud päevadel: pühapäeval jumalateenistusele ja neljapäeval piiblitundi, mille läbiviijaiks on protestantlike usuliikumiste vaimulikud. Ning erinevalt vanglakambriist saan olla seal täiesti omaette ja palvetada segamatult vaikusel...
Õnnistagu Issand isa Orentit!!!

SEPTEMBRIKUU KROONIKA 2005 AD*

+

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.

- 3. septembril käis Matrona Tallinnas Kirikukeskuses pühapäevakooliõpetajate koolitusel, mida viisid läbi kolm pühapäevakooliõpetajat Prantsusmaalt.
- 18. septembril toimus Tartu piiskopkonna *Täiskogu* Räpinas prohvet Sakariase ja õiglase Eliisabeti kirikus. Valiti piiskopkonna nõukogu, kuhu meie preester valitud ei saanud, ei kandideerinud ka muidugi.
- 21. septembril, vana kalendri järgi *Meie kõigepühama Jumalasünnitaja sündimise* pühal, käisid Arhelaja ja Matrona kogudusepreestril abiks Tartu Vanglas, kus nad laulsid ilusasti Jumalikul Liturgial.
- 22. kuupäeva hilisõhtul vaadati kirikuhoovis filme. Neid lasti projektoriga kiriku seina peale. Kirikumaja hoovi oli tehtud lõke, kuhu paistis film väga hästi ja kus sai ennast soojendada. Filmiõhtule kogunes inimesi kümnekonna ringis. Tore oli.
- 26. kuupäeval toimus meie koguduse juhatuse järjekordne koosolek. Peateemadeks olid nagu ikka alumise kiriku küttesüsteem ja uue aia ehitamine. Asjad liiguvad paremuse poole, kuigi

väga visalt ja aeglaselt. Jumala abiga saame kindlalt hakkama, palun palvetagem nende asjade pärast Jumala õnnistuse saamiseks meie kogudusele ja seeläbi kogu Eesti õigeusu kirikule ja seeläbi kogu Eestimaale ja maailmale.

- 27. kuupäeval toimus jälle filmivaatamine kirikuseinalt ja oli lõke ja oli jälle väga tore.
- Koguduse juurde käivad endiselt 5-6 kodutut, 3 nendest meie koguduse liikmed, üks praegu juba kuu aega kopsuhaigusega haiglas. Nad paluvad nagu ikka igasugust abi ja juhatust Jeesuse juurde, et kõigest halvast lõpuks ometi vabaneda. Nad tõesti vajavad palju eestpalveid.

** Septembrikuu kroonika pani kirja meie koguduse preester isa Orenti*

TEATED

- LAUPÄEVAL, 15. OKTOOBRIIL TOIMUB MEIE KIRIKU SEES JA ÜMBER KORISTUSPÄEV: PÜHIME KIRIKUAIA JA TÄNAVA LEHTEDEST PUHTAKS, NING PESEME LÄBIPAISTVAKS ALUMISE KIRIKU AKNAD.

ALUSTAME KELL 10.00.

OOTAME VÄGA KÕIKI APPI,
Issand õnnistagu abistajaid!

PALJU AASTAID!

Nimepäevalapsed:

- 01.10 Richard-Roman Mängli
- 01.10 Maria Anneli Väljaru
- 1.10 Maria Maare-Marika Heinsoo
- 03.10 Rustikus Ruslan Selesnjov
- 08.10 Taissia Riin Ude
- 11.10 Siina Telvar
- 19.10 Kleopatra Aigi Allika
- 20.10 Artemi Zvarõtš
- 21.10 Üllar Pilvet
- 23.10 Jakobos Kristjan Eenola
- 25.10 Tabiita Helen Jakoby
- 26.10 Dmitri Paap
- 28.10 Arsenios John Demir

Sünnipäevalapsed:

- 1.10 Maarja Punak
- 20.10 Mattheus Mait Sikk
- 25.10 Alli Polli
- 25.10 Arsenios John Demir
- 27.10 Andreas Müller
- 31.10 Elisabeth Natali Demir

OKTOOBRIKUU JUMALATEENISTUSED
EAÕK Tartu pühade Aleksandrite kirikus

<p>1.10, <i>laupäev</i></p>	<p><u>10.00</u> LITURGIA <u>17.00</u> Koguõine jumalateenistus</p>	<p>Meie kõigepühama Jumalasünnitaja ja ikkaneitsi Maria kaitsmise püha. Apostel Ananias 7One hulgast (1.s). Vaga Romanos Kauniltlaulja (6.s). Vaga Aatose mäe Joann (Koukouzelis) Hümnograaf (12.s)</p>
<p>2.10, <i>pühapäev</i> 6. lauluviis</p>	<p><u>10.00</u> LITURGIA</p>	<p>15. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV (Lk 2). Nikomeedia preestermärter Kyprianos, neitsimärter Justina ja märter Teoktistos (304) Vaga Konstantinoopoli usumeeletu Andres (936?)</p>
<p>8.10, <i>laupäev</i></p>	<p><u>17.00</u> Koguõine jumalateenistus</p>	<p>Antiookia neitsimärter Pelagia (303). Vaga Egiptuse Thais (4.s). Vaga Konstantinoopoli patriarh Phileteos</p>
<p>9.10,</p>	<p><u>10.00</u></p>	<p>16. NELIPÜHIJÄRGNE</p>

<i>pühapäev</i> 7. lauluviis	LITURGIA	PÜHAPÄEV (Lk 3). Püha apostel Jaakobus, Alpheuse poeg (1.s). Õiglane Aabrham ja tema nõbu Lott (2000 e.Kr). Preestermärter Dionysius Pariisist (u 258). Vaga diakoniss Publia Usutunnistaja Antiookiast (4.s)
15.10, <i>laupäev</i>	17.00 Koguõine jumalateenistus	Antiookia presbüüter Lutsianus (312). Vaga Suzdali piiskop Joann (1373)
16.10, <i>pühapäev</i> 8. lauluviis	10.00 LITURGIA	17. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV. (Lk 4) Seitsmenda Kogumaapealse Kirikukogu isade üldaustamispäev (787)
18.10, <i>teisipäev</i>	10.00 LITURGIA	Apostel ja evangelist Luukas (1.s)
22.10, <i>laupäev</i>	17.00 Koguõine jumalateenistus	Vaga apostlisarnane Abercios, Hiearapolise piiskop ja imeteotegija (u 167). Vaga Iirimaa Donatus, piiskop (u 876)
23.10, <i>pühapäev</i> 1. lauluviis	10.00 LITURGIA	18. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV (Lk 6). Apostel Jaakobus,

		Issanda vend (u 63). Vaga Konstantinoopoli patriarh Ignatios (877-878)
29.10, <i>laupäev</i>	<u>10.00</u> LITURGIA <u>17.00</u> Koguõine jumalateenistus	Surnute üldmälestamispäev. Märter Anastassia Roomlane (3.s). Vaga Abram Erak ja tema vennatütar Maria Mesopotoomiast (4.s)
30.10, <i>pühapäev</i> 2. lauluviis	<u>10.00</u> LITURGIA	19. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV (Lk 5). Apostlid Tertios, Markos, Justas ja Artemas 70-ne hulgast (1.s). Preestermärter Zenobius ja tema õde Zenobia Sitsiiliast (285)

- Koguduse vaimulik: PREESTER ORENTI
- Pihisalasust toimetatakse Liturgia sees, ja preestriga kokkulepitud ajal
- Muid salasusi toimetatakse preestriga kokkulepitud ajal

SISUKORD:

Isa Orenti läkitus.....	2-3
Pühad, ja pühade elulood:.....	4-8
Lugeja kirjutab.....	9
Septembrikuu kroonika.....	10-11
Teated.....	11
Palju aastaid.....	12
Oktoobrikuu jumalateenistused.....	13-15

Aleksandri Sõnumeid saab tellida paber- või veebikujul

Tellimishind aastaks on 150 eesti krooni. Oma tellimissoovist teata toimetusele. EAÕK Tartu pühade Aleksandrite koguduse arveldusarve Hansapangas on **22 101 141 8473** (selgitus: *Aleksandri Sõnumid*).

EAÕK Tartu pühade Aleksandrite kogudus

Koguduse vaimulik: MUNKPREESTER ORENTI,

tel: 5280 848, e-post: orenti@hot.ee

Kogudusevanem: Ireneus Jakoby, 5563 6444, emmaus@hot.ee

Koguduse postiaadress: PK 99 Vanemuise 1, 51003 TARTU, EST

Kiriku aadress: Sõbra 19a, 50107 TARTU

Koguduse telefon: 5202 317

Arveldusarve Hansapangas: 22 101 141 8473

ALEKSANDRI SÕNUMID

ISSN 1736-2822

E-posti aadress: sassi.kokutus@mail.ee, tel: 5202 317

Postiaadress: PK 99 Vanemuise 1, 51003 Tartu, Est